

Sygn. akt V U 731/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od orzeczenia o osobistej odpowiedzialności jako członka zarządu (...) Sp. z o. o. w J. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 9 maja 2016 r.

znak (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 maja 2016 r. znak (...) w ten sposób, że stwierdza, iż wnioskodawca B. M. nie ponosi osobistej odpowiedzialności z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu za zaległości z tytułu nieopłaconych składek przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w J. w kwotach i za okresy wskazane w zaskarżonej decyzji.

Sygn. akt V U 731/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 maja 2016r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. orzekł o osobistej odpowiedzialności B. M. jako członka zarządu za zaległości z tytułu nieopłaconych składek w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Sp. z o.o. w J., za okres od grudnia 2010r. do lipca 2013r., które wynoszą :

1. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne:

- 194 936,31 zł, w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 67 957 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 4 448,30 zł,

2. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne:

- 55 154,11 zł w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 19 303 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 1 304 zł.

3. z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (za okres od grudnia 2010r. do listopada 2011r.):

- 12 386,51 zł, w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 4 359 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 308,40 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy, powołując się na treść art. 116, art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4 oraz art. 108 § 1 i art. 109 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podał, iż w sprawie zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie odpowiedzialności na członka zarządu spółki (...), gdyż B. M. w czasie powstania zaległości wskazanych w decyzji pełnił funkcję członka zarządu tej spółki.

W toku zaś prowadzonego postępowania administracyjnego strona nie wykazała przesłanek uwalniających ją od odpowiedzialności z tytułu nieopłaconych składek.

Odwołanie od ww. decyzji wniósł B. M. domagając się jej zmiany poprzez uchylenie i orzeczenie o braku jego odpowiedzialności za zaległości z tytułu składek w kwotach i za okres wskazany w decyzji. Podał, że wobec spółki (...) nadal toczy się postępowanie egzekucyjne, które prowadzi Komornik Sądowy w J.. Żaden organ nie stwierdził bezskuteczności egzekucji. Komornik prowadzi egzekucję z nieruchomości spółki, a na wniosek dłużnika Sąd Rejonowy w Jaworze zlecił biegłemu ponowną wycenę nieruchomości. Do czasu zakończenia postępowania egzekucyjnego nie ma podstaw do orzekania o osobistej odpowiedzialności wnioskodawcy. Organ rentowy może przyłączyć się do prowadzonej egzekucji z nieruchomości. Nie zachodzą zatem przesłanki określone w art. 116 ustawy ordynacja podatkowa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powołał te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, że postanowieniem z 3 października 2012r. Komornik Sądowy w J. umorzył prowadzone postępowanie egzekucyjne z majątku płatnika (...) Sp. z o.o. w J. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Z uwagi na powyższe organ rentowy wszczął postępowanie mające na celu orzeczenie osobistej odpowiedzialności członka zarządu płatnika za zaległości z tytułu nieopłaconych składek. Odwołujący nie wykazał przesłanek uwalniających go od odpowiedzialności za długi spółki ani nie przedłożył dokumentów potwierdzających prowadzona egzekucję z nieruchomości. Organ rentowy wniósł nadto o zobowiązanie wnioskodawcy do przedłożenia dokumentacji finansowej spółki celem ustalenia czy i kiedy zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Zawiadomiona przez Sąd Okręgowy w Legnicy postanowieniem z 30 września 2016r.

o toczącym się postępowaniu (...) Sp. z o.o. w J. nie przystąpiła do sprawy w charakterze zainteresowanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. w J. jest wpisana w KRS pod numerem (...). Posiada długi publiczno-prawne oraz na rzecz kontrahentów. Zarówno Spółka, jak i wierzyciele nie składali wniosku o ogłoszenie upadłości.

Na podstawie złożonych tytułów wykonawczych Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaworze prowadzi egzekucję z majątku dłużnika : ruchomości, których suma oszacowania wynosi łącznie 84 610 zł oraz nieruchomości - zabudowanej działki gruntu nr (...) o pow. 3 ha 54 a 32 m⁽²⁾ - położonej w J., ul.(...) (...), obr. (...) - przemysłowy, dla której Sąd Rejonowy w Jaworze Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW: (...). Egzekucja z nieruchomości jest na etapie opisu i oszacowania. Nieruchomość została wyceniona na kwotę 2 842 700 zł. Dłużnik zaskarżył opis i oszacowanie, która to skarga jest rozpoznawana przez Sąd Rejonowy w Jaworze I Wydział Cywilny - zlecono wykonanie opinii przez biegłego z zakresu wyceny nieruchomości (sygn. akt I Co 70/15). Postępowanie egzekucyjne z prowadzone jest w sprawach: Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 3 339,35 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 27 924,14 zł, Km(...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 213 691,82 zł, Km (...) wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 78 067,57 zł, Km (...) wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 15 600 zł, Km(...)- wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 42 998,45 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień

8.09.2016r. - 1 111,98 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 16 782,35 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 27 054,89 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 10 446,92 zł, Km (...) - wartość roszczenia na dzień 8.09.2016r. - 7 461,06 zł.

Komornik przy Sądzie Rejonowym w Jaworze prowadził wcześniej postępowanie egzekucyjne z nieruchomości dłużnika w sprawie o sygn. Km (...), zakończone postanowieniem z 3 października 2012r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z nieruchomości z uwagi na fakt, że nikt nie przystąpił do drugiej licytacji nieruchomości stanowiącej przedmiot egzekucji i żaden z wierzycieli nie przejął nieruchomości na własność.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w J. prowadzi postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych z wniosku wierzycieli : Burmistrza Miasta J. z tytułu zaległości w podatku od nieruchomości (zaległość z odsetkami na dzień 8.02.2017r. wynosi 13 709,31 zł), Powiatowego Inspektora Sanitarno-Epidemiologicznego w J. z tytułu opłaty za badania i czynności (zaległość z odsetkami na dzień 8.02.2017r. wynosi 277,53 zł), Prezesa Zarządu PFRON z tytułu obowiązkowych wpłat na rzecz PFRON (zaległość z odsetkami na dzień 8.02.2017r. wynosi 16 387,66 zł), Marszałka Województwa (...) z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska (zaległość z odsetkami na dzień 8.02.2017r. wynosi 17 949,51 zł). Oprócz tego Spółka posiada znaczne zaległości podatkowe. Postępowanie egzekucyjne dotyczące należności podatkowych Skarbu Państwa zostało umorzone w 2016r. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z uwagi na niemal całkowitą bezskuteczność egzekucji prowadzonej z wykorzystaniem środków egzekucyjnych, do których Naczelnik Urzędu Skarbowego w J. był upoważniony. Za 2015r. Spółka wykazał przychód w wysokości 75 998 zł oraz stratę w wysokości 11 783 zł.

Wobec powstania zaległości z tytułu składek płatnika (...) Sp. z o.o. w J. organ rentowy wszczął przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne. Z uwagi bezskuteczność egzekucji z rachunków bankowych tytuły wykonawcze za okres od kwietnia 2011r. do stycznia 2013r. zostały przekazane Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w J..

Pismem z 23 lutego 2016r. organ rentowy zawiadomił wnioskodawcę o wszczęciu postępowania mającego na celu orzeczenie o osobistej odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki (...) Sp. z o.o. w J..

Decyzją z 9 maja 2016r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, ZUS Oddział w L. orzekł o osobistej odpowiedzialności B. M. jako członka zarządu za zaległości z tytułu nieopłaconych składek przez płatnika (...) Sp. z o.o. w J., za okres od grudnia 2010r. do lipca 2013r.:

- na ubezpieczenia społeczne w kwocie 194 936,31 zł, w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 67 957 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 4 448,30 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 55 154,11 zł w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 19 303 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 1 304 zł,

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (za okres od grudnia 2010r. do listopada 2011r.) w kwocie 12 386,51 zł, w tym odsetki liczone na dzień 9 maja 2016r. w kwocie 4 359 zł oraz koszty egzekucyjne w kwocie 308,40 zł.

dowód: - informacja Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Jaworze z 14.09.16r., k. 26;

- dokumenty dot. prowadzonej przez organ rentowy egzekucji z rachunków bankowych, k. 28-34 ;

- informacja Sądu Rejonowego w Jaworze wydziału I Cywilnego z 8.09.16r., k. 20 ;

- informacja i wydruki organu rentowego dot. stanu zaległości płatnika składek, k.66-69 ;

- informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z wykazem stanu zaległości płatnika na dzień 8.02.2017r., k. 71-72;

- akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

W rozpoznawanej sprawie sporu nie budziło, że (...) Sp. z o.o. w J. jako płatnik składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nie realizowała ciężących na niej obowiązków w zakresie zapłaty składek za miesiące od grudnia 2010r. do lipca 2013r. Kwestią sporną było, czy wnioskodawca może zostać obciążony osobistą odpowiedzialnością za zaległości płatnika - (...) Sp. z o.o. w J. z tytułu składek za powyższy okres.

Sytuację powyższą reguluje przepis art. 116 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (t.jedn.: Dz.U. z 2012r., poz. 749), który poprzez odesłanie zawarte w art. 31 i 32 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, znajduje odpowiednie zastosowanie do zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zgodnie z treścią § 1 tego przepisu, za zaległości podatkowe/składkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

1) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe/składkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu (§ 2). Przepisy powyższe stosuje się również do byłego członka zarządu (§ 4).

Zgodnie natomiast z art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4 o.p. w zw. z art. 32 i art. 32 u.s.u.s. odpowiedzialność osób trzecich za zaległości płatnika z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych obejmuje: należność główną, odsetki za zwłokę oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

Na wstępie zaznaczyć należy, że niecelowe i zbędne było żądanie przez stronę pozwaną zobowiązania wnioskodawcy do przedłożenia dokumentacji finansowej spółki celem ustalenia czy i kiedy zaistniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Wnioskodawca bowiem nie oparł swojej obrony przed odpowiedzialnością jako członka zarządu spółki na przesłankach wymienionych w art. 116 § 1 pkt. 1 ustawy ordynacja podatkowa. Do członka zarządu należy zaś wybór przesłanki prowadzącej do uwolnienia go od odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Wnioskodawca w odwołaniu od decyzji zaskarżonej w niniejszej sprawie jednoznacznie przywołał przesłankę zawartą w art. 116 § 1 pkt. 2 - tj. wskazał mienie spółki, z którego możliwa jest egzekucja należności składkowych, a nadto informując o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z nieruchomości spółki wskazał na brak wykazania przez organ rentowy przesłanki bezskuteczności egzekucji wobec spółki. Jak wskazał wnioskodawca w odwołaniu, dopóki toczy się postępowanie egzekucyjne brak jest podstaw do obciążania go osobistą odpowiedzialnością za zobowiązania spółki. Wnioskodawca nie kwestionował zatem w niniejszym postępowaniu ani przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, ani niewypłacalności spółki.

Przechodząc do meritum Sąd uznał, iż wnioskodawca w niniejszej sprawie wykazał, iż zaszyły przesłanki uwalniające go od odpowiedzialności jako członka zarządu za zobowiązania składkowe spółki za czas, kiedy pełnił funkcję Prezesa Zarządu, a wydana przez organ rentowy wobec niego decyzja jest przedwczesna. Przede wszystkim, w ocenie Sądu, wątpliwości nie budzi, że aktualnie ponownie prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworze postępowanie egzekucyjne z ruchomości oraz nieruchomości spółki. Majątek spółki został aktualnie wyceniony w toku postępowania egzekucyjnego na kwotę 2 927 310 zł (wartość nieruchomości 2 842 700 zł i ruchomości 84 610 zł). Dłużnik zakwestionował przy tym ustaloną wartość nieruchomości wnosząc do Sądu skargę na opis i oszacowanie, a Sąd w celu weryfikacji tej wartości - tj. czy faktycznie jest ona wyższa od ustalonej w postępowaniu egzekucyjnym - powołał w tym zakresie biegłego z zakresy wyceny nieruchomości, który aktualnie sporządza opinię.

Celem ustalenia zasadności argumentu wnioskodawcy Sąd ustalił wartość zobowiązań spółki w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym, a także wysokości zobowiązań egzekwowanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. na rzecz innych wierzycieli. Jak wynika z danych przedstawionych przez organy egzekucyjne dotyczących zobowiązań spółki, wynoszą one łącznie (wraz z kwotą dochodzoną przez stronę pozwaną) mniej niż 1 mln zł. Wartość nieruchomości stanowiącej własność spółki wynosi natomiast co najmniej 2 842 700 zł, co wraz z wycenionymi ruchomościami daje majątek spółki o łącznej wartości co najmniej 2 927 310 zł. Jest to majątek pozwalający na zaspokojenie zaległości składkowych spółki jeśli nie w całości, to z pewnością w znacznej części. Zaznaczyć przy tym należy, że do ziszczenia się przesłanki określonej w art. 116 § 1 pkt. 2 ustawy ordynacja podatkowa nie jest wymagana skuteczna sprzedaż nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego. Egzekucja w przypadku braku skutecznego zbycia w postępowaniu egzekucyjnym może być bowiem przeprowadzana wielokrotnie - w zależności od koniunktury gospodarczej, popytu na daną nieruchomość, czy ruchomości, jej aktualną wartość. Zależy ona jedynie od inicjatywy wierzycieli. Dla spełnienia przesłanki określonej w powyższym przepisie istotne jest natomiast istnienie mienia spółki o takiej wartości, która umożliwi zaspokojenie należności składkowych. Dopóki zatem spółka posiada majątek o wartości umożliwiającej zaspokojenie jej zaległości na rzecz organu rentowego, orzeczenie osobistej odpowiedzialności wnioskodawcy jako członka zarządu uznać należy za przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż B. M. wykazał, że spółka posiada mienie, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części oraz że organ rentowy nie wykazał bezskuteczności egzekucji - wobec toczącego się aktualnie postępowania egzekucyjnego z ruchomości i nieruchomości spółki, a zatem wykazał przesłankę uwalniającą go jako członka Zarządu od odpowiedzialności osobistej za zaległości składkowe spółki. Dlatego też jego odwołanie i argumenty w nim podniesione zasługiwały na uwzględnienie i skutkowały zmianą zaskarżonej decyzji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.